



Joi, 22 Octombrie 2008

# Atelierele Legiunii XI Claudia, ingropate in viile Ostrovului

de DARIUS MARTINESCU

» Istoricii spun ca, in timpul celui de-al doilea razboi daco-roman, imparatul Traian a dislocat in regiunea actuala localitati bulgaresti Sillistra o unitate de elita a armatei romane pentru a contracara rezistenta luptatorilor bastinasi. Sosirea Legiunii XI Claudia pe malul Dunarii este atestata in anul 105. Legionarii au pazit castrul pana la sfarsitul antichitatii.

Pana in 1990, desi existau indicii despre prezenta in zona comunei Ostrov a unor vestigii vaste, strans legate de cetatea Durostorum, pe ruinele careia a fost ridicata localitatea de granita Sillistra, arheologii au patruns cu greu in podgoriile societatilor viticole. Oamenii muncii erau mai presus de istorie, iar deschiderea unui santier arheologic in mijlocul podgoriei Ostrov era ceva de neconceput. Imediat dupa momentul 1989, arheologii au facut demersurile necesare, astfel ca in vara anului urmat au inceput sapaturile. Rezultatele nu au intarziat sa apara, astfel ca punctul "Ferma numarul 4", cum este cunoscut situl in rapoartele arheologice, a devenit unul dintre cele mai prolifice santiere din tara. Din 1997 si pana in prezent s-a sapat continuu la Ostrov pentru demonstrarea unor ipoteze privind rolul important pe care l-a jucat castrul Durostorum in epoca antica.

## Fortareata imperatorului

Romanii nu au avut deloc o campanie usoara la Dunare. Cohortele legionarilor au suferit pierderi importante, iar razboaiele cu dacii nu semanau deloc cu campaniile victorioase promise de generalii imparatului Traian. Dupa analiza rezultatelor primului razboi cu dacii, imperatorul a ordonat un "desant" de proportii peste Dunare. Intreaga Legiune XI Claudia a fost trimisa in regiune pentru a sprijini trupele care deja desfasurau operatii militare in zona. De altfel, etimologia cuvantului Durostorum se trage din "durostolon" – fortareata.

Primii care au valorificat pozitia strategica au fost insa getii, care au ridicat o fortareata pe malul fluviului, pozitie ulterior consolidata de legiunile romane. Prezenta miilor de militari in regiunea Ostrovului a tras dupa sine o dezvoltare fara precedent a activitatilor de productie si reparatie a armamentului. Atelierele legiunii s-au raspandit pe o raza de cativa kilometri in jurul fortului propriu-zis.

## Casa veteranilor

In jurul castrului roman s-au dezvoltat si au functionat mai multe astfel de asezari-satelit. Sapaturile de la "Ferma 4" au evidenciat importanta atelierelor (canabae) pentru buna functionare a fortului roman. Aici se reparau armele, se incheiau afaceri, se vindeau diferite produse si tot aici traiau veteranii. Comerțul s-a dezvoltat substantial in toata perioada stationarii legiunii. Romanii au introdus in zona Dunarii de Jos regimul vamal si organizarea fiscala specifice marilor orase. Atelierele sunt situate la putin peste doi kilometri de Durostorum. La Ostrov s-au descoperit pana in prezent 19 cuptoare ceramice, un edificiu termal dotat cu sisteme de apa si incalzire, necropola, inca doua edificii a caror destinatie nu a fost inca stabilita, diferite obiecte ceramice, monede si o inscriptie care atesta faptul ca acolo au functionat singurele ateliere care purtau insemnele imperiale (canabae Aeliae legionis XI Claudiae).

Construciile respecta rigurozitatea specifica ingineriei romane, inclusiv utilizarea unor lianti de calitate la consolidarea zidurilor. Arheologii au mai stabilit ca o parte din constructii au fost modificate de-a lungul timpului, probabil in functie de necesitati. Exista mai multe ipoteze conform carora asezarea de langa castru a evoluat pana la stadiul de "municipium". La Histria s-a descoperit o inscriptie in acest sens, dar nu s-au putut stabili cu exactitate etapele prin care a trecut localitatea de la stadiul de "canabae Aeliae" la statutul "Municipium Aurelium Durostorum". Din pacate, plantatiile de vie au afectat considerabil situl, care este intr-o stare avansata de degradare.

## Cercetarile continua

"Situl se intinde pe o suprafata de 24 de hectare. Asezarea este foarte vasta, dar nu a avut un rol militar. Cercetarile vor continua in anii urmatiori", a precizat Paul Damian, director stiintific al Muzeului National de Istorie, specialist in arheologie geto-daca si romana, coordonator al santierului de la "Ferma 4". Specialistul a mai adaugat ca situl nu este deschis vizitatorilor. Sapaturile la situri sunt finantate de la centru in baza unor cote de buget stabilite in fiecare an. Cercetarile sunt efectuate pe perioada verii.

## Mucenicii legionari

La 8 iunie se sarbatorea la Durostorum, provincia romana Moesia Inferior, pomenirea martirilor lui Hristos, Nicandru si Marcian. Acestia erau ostasi in armata romana de la Dunare si satisfceau serviciul militar in cetate. In urma biruintei asupra persilor, imparatul Maximian Galeriu l-a indepartat din armata pe ostasii crestini. Prigoana legionarilor crestini a inceput in anul 298, cand au fost arestati si persecutati. Erau socotiti vinovati de slabirea si decaderea Imperiului Roman, sase soldati din garnizoana si-au marturisit noua credinta: Nicandru, Marcian, Pasicrat, Valentin, Isihie si veteranul Iuliu.

Toti au fost aruncati in inchisoare din porunca imparatului. "Dupa aceea au fost din nou cercetati, indemnati si apoi siliti sa se lepede de Hristos. Dar ei, nevrând aceasta, au fost dati la chinuri, intepati cu sulita, parjoliti in foc, aruncati pe carbuni aprinsi si batuti cu toiege. Dupa toate aceste chinuri li s-a turnat saramura peste ranile deschise si apoi au fost tarati prin cioburi ascutite, incat li s-au zdrobit gurile si obrazii. Ei insa au ramas statornici in credinta Domnului nostru Iisus Hristos, iar imparatul, vazand ca nu mai are ce face, a poruncit sa li se taie capetele" – Lucrarea "Sfintii Romani si aparatori", autor Ioan Ramureanu.